

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)

SSN Andrzej Tomczyk

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

Protokolant Agnieszka Murzynowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Dariusza Kuberskiego,
w sprawie **G. G.**

skazanego z art. 279 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 6 czerwca 2024 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu

z dnia 29 listopada 2022 r., sygn. akt II Ka 306/22

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu

z dnia 26 lipca 2022 r., sygn. akt II K 266/22,

**I. uchyla zaskarżony wyrok i utrzymany nim w mocy wyrok
Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu w części dotyczącej przepadku
dowodów rzeczowych w postaci samochodu osobowego marki F.
nr rej. [...], kluczyka do tego samochodu oraz dowodu
rejestracyjnego [...];**

**II. w pozostałym zakresie kasację oddala jako oczywiście
bezzasadną;**

III. zwalnia oskarżonego od kosztów postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa;

IV. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. S. - Kancelaria Adwokacka w T. 2361,60 zł, w tym 23 % VAT tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji oraz obronę oskarżonego z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

Andrzej Tomczyk Andrzej Stępka Eugeniusz Wildowicz

[PGW]

UZASADNIENIE

G. G. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z dnia 26 lipca 2022 r., sygn. akt II K 266/22:

1. na karę roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności za to, że w dniu 16 stycznia 2022r. w T., woj. [...], po uprzednim wybiciu szyby w drzwiach balkonowych domu mieszkalnego, zabrał w celu przywłaszczenia aparat fotograficzny marki [...], komputer stacjonarny z napisem C. M., monitor marki A., dwa głośniki komputerowe B., klawiaturę komputerową, myszkę komputerową, okablowanie komputera, trzy sztuki maszynek do strzyżenia włosów, torbę podróżną [...], dwa notebooki S. wraz z dwoma bateriami, głośniki m-ki [...], odtwarzacz CD T., zestaw narzędziowy, ładowarkę sieciową [...], dwie sztuki markerów, prezerwatywy D., zestaw bezpieczników samochodowych, monitor A. z zasilaczem, płyty DVD, instrukcję obsługi, folię aluminiową, słuchawki koloru białego, wkrętak, nożyczki, zegarek, kabel USB. torbę materiałową, worek foliowy wraz z wkrętarką akumulatorową [...], buty robocze R., odzież w postaci rękawiczek, czapek, pasek do spodni, uchwyt do nawigacji samochodowej, torbę damską, alkohol, pudełko metalowe M. z zawartością bilonu w kwocie około 2.000 zł, torbę z tworzywa sztucznego, butelki alkoholowe, sześć sztuk piwa W., puszkę z gazem pieprzowym, torbę materiałową, spodnie, rolkę papieru, trzy końcówki do maszynki do włosów wraz z pędzlem, dwie butelki wody toaletowej K., wodę toaletową A., wodę toaletową B., dwie rolki papieru toaletowego, wodę mineralną O., worki foliowe na śmieci, osiem sztuk

podgrzewaczy, artykuły spożywcze, żel pod prysznic m-ki D., maseczki ochronne, ładowarkę sieciową, o łącznej wartości 10.500 zł na szkodę L. D., a następnie podczas umieszczania w/w skradzionych przedmiotów w zaparkowanym samochodzie m-ki F. o nr rej. [...], w celu utrzymania się w posiadaniu zabranych rzeczy, bezpośrednio po dokonaniu kradzieży, użył przemocy wobec pokrzywdzonego L. D., polegającej na zadawaniu oburącz uderzeń pięściami po ciele i kopiąc go, tj. za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. i art. 281 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

2. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności za to, że w dniu 16 stycznia 2022 r., w T., woj. [...] groził pokrzywdzonemu L. D. popełnieniem przestępstwa pozbawienia życia, wykonując gest ręką w okolicy szyi, przy czym groźba ta, ze względu na okoliczności, wzbudziła w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, tj. za przestępstwo z art. 190 § 1 k.k.

Na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce orzeczonych jednostkowych kar pozbawienia wolności, Sąd wymierzył oskarżonemu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, na jej poczet zaliczając okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie.

Na podstawie art. 41a § 1 i 4 k.k. nałożył na oskarżonego na okres 2 lat zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym L. D. we wszelkich formach oraz zbliżania się do niego na odległość mniejszą niż 100 metrów.

Na mocy art. 46 § 1 k.k. nałożył na oskarżonego obowiązek naprawienia szkody w całości, poprzez zapłatę kwoty 7.500 zł na rzecz pokrzywdzonego L. D.

Na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek dowodów rzeczowych w postaci samochodu osobowego marki F. E. nr rej. [...] i kluczyka do samochodu marki F. E. nr rej. [...], przechowywanych w Komendzie Miejskiej Policji w Tarnobrzegu oraz dowodu rejestracyjnego [...] do samochodu marki F. E. nr rej. [...] przechowywanego w aktach sprawy, a na mocy art. 230 § 2 k.p.k. zwrot oskarżonemu dowodów rzeczowych w postaci telefonu komórkowego marki M. oraz plecaka koloru czarnego, zawierającego dokumenty na nazwisko G. G. przechowywane w Komendzie Miejskiej Policji w T.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, wyrokiem z dnia 29 listopada 2022 r., sygn. akt II Ka 306/22, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Obrońca skazanego wniosła kasację od wyroku Sądu odwoławczego, zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. naruszenie art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. przez zaniechanie rozpoznania przez Sąd odwoławczy sprawy w zakresie szerszym niż podniesione w apelacji zarzuty, podczas gdy stwierdzone i ujawnione na etapie postępowania przed Sądami obu instancji dowody i okoliczności ich przeprowadzenia wskazywały, że Sąd I instancji dopuścił się obrazy przepisów postępowania poprzez zaliczenie w poczet materiału dowodowego dowodu z wyjaśnień oskarżonego, który nie włada językiem polskim, a uzyskanych od niego w toku postępowania przygotowawczego bez należytej obecności tłumacza;
2. naruszenie art. 438 pkt 2 k.p.k., w zw. z art. 204 § 1 i 2 k.p.k. w art. 72 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 398 § 1 i 2 k.p.k., polegające na utrzymaniu w mocy zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu przez Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu w sytuacji, gdy istniały po stronie Sądu I instancji uchybienia w postaci oparcia wydanego przez ten Sąd wyroku m.in. na wyjaśnieniach oskarżonego G. G., które złożone zostały w toku postępowania przygotowawczego bez należytej obecności tłumacza, a następnie odczytanie na rozprawie w związku z odmową składania wyjaśnień przez oskarżonego;
3. naruszenie art. 438 pkt 1a k.p.k. w zw. z art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 6 k.c. i 232 k.p.c., polegające na utrzymaniu w mocy zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu, którym nałożono na oskarżonego obowiązek naprawienia szkody w wysokości 7.500 zł. w sytuacji, gdy wysokość poniesionej szkody nie została w żaden sposób wykazana;
4. naruszenie art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. art. 44 § 2 k.k., polegające na utrzymaniu w mocy zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu, którym niesłusznie zastosowano przepadek dowodów rzeczowych w postaci samochodu osobowego marki F. nr rej. [...] i kluczyków do samochodu marki F. nr rej. [...] oraz dowodu rejestracyjnego [...] do samochodu marki F. nr rej. [...].

Wskazując na powyższe, obrońca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 29 listopada 2022 r., sygn. akt II Ka 306/22 i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W pisemnej odpowiedzi na kasację obrońcy prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w zakresie, w jakim zarzuca rażące naruszenie prawa procesowego i materialnego polegające na utrzymaniu w mocy rozstrzygnięcia Sądu I instancji o przepadku dowodu rzeczowego w postaci samochodu osobowego marki F. oraz kluczyków i dowodu rejestracyjnego tego samochodu. Wprawdzie dotyczący tej problematyki zarzut z pkt 4 kasacji został skonstruowany niepoprawnie, bowiem nie powołano w jego podstawie prawnej przepisu art. 433 § 2 k.p.k., a zamiast tego błędnie wskazano art. 438 pkt 4 k.p.k., lecz stosując regułę interpretacyjną z art. 118 § 1 i 2 k.p.k. należało przyjąć, że w istocie intencją skarżącej było zarzucenie rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. wskutek nieprawidłowej kontroli odwoławczej i w rezultacie utrzymanie w mocy błędnego, gdyż wydanego z rażącym naruszeniem art. 44 § 2 k.k. przepadku samochodu osobowego.

Zgodnie z art. 44 § 2 k.k. sąd może orzec, a w wypadkach wskazanych w ustawie orzeka, przepadek przedmiotów, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa.

Przedmiotem służącym do popełnienia przestępstwa jest zarówno przedmiot, który został specjalnie w tym celu wytworzony, jak również taki, który wprawdzie co do zasady został wytworzony w celach użytkowych, jednak *in concreto* posłużono się nim przy popełnieniu przestępstwa. Można przyjąć, że przedmiot służący do popełnienia przestępstwa to taki przedmiot, którego zastosowanie warunkuje popełnienie przestępstwa. Innymi słowy, bez jego zastosowania, popełnienie przestępstwa jest niemożliwe lub znacznie utrudnione. Do kategorii przedmiotów, które służyły do popełnienia przestępstwa, nie można jednak zaliczać przedmiotów, które odegrały istotną rolę w fazach poprzedzających popełnienie przestępstwa lub następujących bezpośrednio po nim, nawet gdy ułatwiły ich wykonanie [por. J.

Raglewski (w:) A. Zoll (red.) Kodeks Karny. Część ogólna. Komentarz Tom I do art. 1-116 k.k. 4. Wydanie, s. 668-669].

Z kolei przedmioty przeznaczone do popełnienia przestępstwa, to takie przedmioty, których sprawca nie wykorzystał do popełnienia przestępstwa, choć zostały one do tego przez niego uprzednio przeznaczone, trzymane niejako w rezerwie (*op. cit.* s. 669-670).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, należy uznać, że samochód marki F., którym skazany przyjechał na miejsce popełnienia przestępstwa oraz umieścił w jego wnętrzu skradzione przedmioty nie może być traktowany jako przedmiot służący do popełnienia przestępstwa kradzieży z włamaniem. Samochód ten nie został bowiem wykorzystany do popełnienia samego czynu karalnego – kradzieży z włamaniem ani tym bardziej przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. Oceny tej, co oczywiste, nie zmienia fakt, iż pochodzące z przestępstwa kradzieży z włamaniem przedmioty zostały umieszczone w tym w samochodzie. Tym bardziej nie może być on uznany za przedmiot przeznaczony do popełnienia przestępstwa.

Wobec powyższego, brak było podstaw do orzeczenia na podstawie art. 44 § 2 k.k. przypadku tego samochodu, kluczyków czy wreszcie dowodu rejestracyjnego pojazdu.

Z tych samych względów za nieprawidłową (merytorycznie błędną) uznać należało dokonaną przez Sąd odwoławczy ocenę podniesionego w punkcie 5. apelacji zarzutu dotyczącego tej problematyki. Nie zmienia takiej oceny odwołanie się przez ten Sąd do uchwały Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 1984 r. oraz poglądu jednego z komentatorów. Powołana przez Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu uchwała jest bowiem powszechnie krytykowana jako zbyt szeroko interpretująca omawiane tu pojęcia. W orzecznictwie ugruntowane jest natomiast inne, przedstawione powyżej zapatrywanie (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z: 12 kwietnia 2011 r., V KK 49/11, 15 kwietnia 2015 r., III KK 82/15, czy też uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2008 r., I KZP 20/08). Podobnie rzecz się ma w piśmiennictwie przedmiotu, gdzie dominuje stanowisko, zgodnie z którym do kategorii przedmiotów, które służyły do popełnienia przestępstwa nie można zaliczyć środka przewozowego, gdy posłużył jedynie do przemieszczenia się sprawców na miejsce popełnienia przestępstwa lub ucieczki z niego [por. m.in. J. Raglewski (w:)]

A. Zoll (red.) Kodeks Karny. Część ogólna. Komentarz Tom I do art. 1- 116 k.k. 3. Wydanie s. 598].

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy, dzieląc zarzut z punktu 4. kasacji, uchylił zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok Sądu I instancji w części dotyczącej przepadku samochodu marki F. nr rejestracyjny [...], kluczyka do tego samochodu oraz dowodu rejestracyjnego pojazdu o nr [...], a więc rozstrzygnięcie z pkt VII wyroku tego Sądu. Bezprzedmiotowe przy tym było wydawanie rozstrzygnięcia następczego; przedmioty te podlegają bowiem zwrotowi na rzecz oskarżonego, bez konieczności podejmowania w tej kwestii innych rozstrzygnięć.

Kasacja w pozostałym zakresie nie zasługiwała na uwzględnienie, bowiem podniesione w niej zarzuty były oczywiście bezzasadne. Oddalając na rozprawie kasację, w której podniesiono tak ocenione zarzuty, Sąd Najwyższy zwolniony jest z obowiązku sporządzania w tym zakresie pisemnego uzasadnienia (art. 535 § 3 k.p.k.).

Dlatego orzeczono jak w wyroku, przy czym o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k., zaś o wynagrodzeniu obrońcy z urzędu na podstawie § 17 ust. 2 pkt 6 i ust. 3 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. Poz. 763).

Andrzej Tomczyk Andrzej Stępka Eugeniusz Wildowicz

[PGW]

[ms]